Vietnam Journal of Community Medicine, Vol. 67, No. 9, 262-266

KNOWLEDGE, ATTITUDES, AND PRACTICES REGARDING THE SIDE EFFECTS OF CORTICOSTEROIDS AMONG FINAL-YEAR PHARMACY STUDENTS AT TRA VINH UNIVERSITY

Doan Van Hau[1*], Nguyen Thuy Nguyet[2], Ho Nhu Thach[1]

[1]*Tra Vinh University - No. 126 Nguyen Thien Thanh, Hoa Thuan Ward, Vinh Long Province, Vietnam*
[2]*Student, Pharmacy Program (Class of 2020), Tra Vinh University - No. 126 Nguyen Thien Thanh, Hoa Thuan Ward, Vinh Long Province, Vietnam*

Received: 25/04/2025
Revised: 19/07/2026; Accepted: 18/09/2026

ABSTRACT

Objective: To describe the knowledge, attitudes, and practices regarding corticosteroid side effects among final-year pharmacy students at Tra Vinh University in 2025.

Materials and Methods: A descriptive cross-sectional study was conducted on all 102 final-year pharmacy students at Tra Vinh University.

Result: Among the 102 participants, most of the study participants were female (76.5%) and aged 23 years (85.3%). The students demonstrated relatively good knowledge of the indications and commonly used corticosteroids: 98.04% were aware of their anti-inflammatory indications, 99.02% understood their classification based on duration of action, and 100% recognized the adverse effects of corticosteroids. Overall attitudes were positive, with the majority of students showing concern about side effects and the prevention of drug misuse. Regarding practices in seeking drug-related information, 100% of the students actively sought information, and most responded appropriately to adverse effects by consulting a physician (98.04%); however, many students still relied on social media (49.02%).

Conclusion: Final-year pharmacy students at Tra Vinh University had relatively comprehensive knowledge of corticosteroids but exhibited gaps in recognizing less common side effects. Attitudes were generally favorable, and safe practices predominated, although reliance on non-authoritative information sources persisted.

Keywords: Corticosteroids, knowledge, attitudes, practices, pharmacy students.

*Corresponding author
Email: dvhau@tvu.edu.vn **Phone:** (+84) 827671768 **DOI:** 10.52163/yhc.v67i9.6762

KIẾN THỨC, THÁI ĐỘ, THỰC HÀNH VỀ TÁC DỤNG PHỤ CỦA THUỐC CORTICOID Ở SINH VIÊN DƯỢC NĂM CUỐI, TRƯỜNG ĐẠI HỌC TRÀ VINH

Đoàn Văn Hậu[1*], Nguyễn Thuỷ Nguyệt[2], Hồ Như Thạch[1]

[1]Đại học Trà Vinh - Số 126 Nguyễn Thiện Thành, P. Hòa Thuận, Tỉnh Vĩnh Long, Việt Nam
[2]Sinh viên lớp Đại học Dược khóa 2020, Đại học Trà Vinh - Số 126 Nguyễn Thiện Thành, P. Hòa Thuận, Tỉnh Vĩnh Long, Việt Nam

Ngày nhận: 25/04/2025
Ngày sửa: 19/07/2026; Ngày đăng: 18/09/2026

TÓM TẮT

Mục tiêu: Mô tả kiến thức, thái độ, thực hành về tác dụng phụ của thuốc corticoid ở sinh viên Dược năm cuối Trường Đại học Trà Vinh năm 2025.

Đối tượng và phương pháp: Nghiên cứu mô tả cắt ngang trên 102 sinh viên ngành Dược năm cuối tại Trường Đại học Trà Vinh.

Kết quả: Đa số đối tượng nghiên cứu là nữ (76,5%) và ở độ tuổi 23 (85,3%). Sinh viên có kiến thức khá tốt về chỉ định và các thuốc corticoid phổ biến, trong đó 98,04% biết về chỉ định kháng viêm; 99,02% biết về phân loại theo thời gian tác dụng và 100% biết về tác dụng không mong muốn của corticoid. Thái độ nhìn chung tích cực, đa số sinh viên quan tâm đến tác dụng phụ và phòng chống lạm dụng thuốc. Về thực hành tìm hiểu thông tin thuốc, 100% đối tượng sinh viên đều chủ động tìm hiểu thông tin và đa số xử trí đúng khi gặp tác dụng phụ là tham khảo ý kiến của bác sĩ (98,04%), nhưng vẫn còn nhiều sinh viên dựa vào mạng xã hội (49,02%).

Kết luận: Sinh viên Dược năm cuối trường Đại học Trà Vinh có kiến thức khá đầy đủ về corticoid, song vẫn còn hạn chế trong nhận diện một số tác dụng phụ ít phổ biến. Thái độ nhìn chung tích cực, thực hành an toàn chiếm ưu thế nhưng còn phụ thuộc nhiều vào nguồn thông tin thiếu kiểm chứng.

Từ khóa: Corticoid, kiến thức, thái độ, thực hành, sinh viên dược.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Corticoid ngày càng được sử dụng phổ biến và rộng rãi với nhiều công dụng như giúp giảm viêm mạnh, ức chế miễn dịch, chống dị ứng,...[1]. Bên cạnh những lợi ích đó, corticoid còn được biết đến với những phản ứng có hại của thuốc (ADR) và một số tương tác thuốc đáng chú ý khi dùng chung với thuốc khác. Việc sử dụng nhóm thuốc corticoid lâu dài còn tiềm ẩn nhiều tác dụng phụ ảnh hưởng đến toàn bộ hệ cơ quan, có thể dẫn đến một số bệnh lý kéo theo như: loét dạ dày, tăng huyết áp, loãng xương, viêm khớp, mụn trứng cá, hội chứng Cushing,...[2]. Tại Việt Nam, người bệnh có thể tự ý mua và sử dụng thuốc có chứa corticoid tại các hiệu thuốc mà không cần đơn thuốc của bác sĩ. Việc sử dụng thuốc corticoid chưa đúng về chỉ định và chống chỉ định dẫn đến tỷ lệ gặp phải các tác dụng phụ sau khi sử dụng corticoid khá cao, ảnh hưởng đến chất lượng cuộc sống, làm tăng gánh nặng về y tế cho người bệnh và cộng đồng [3]. Sinh viên Dược sẽ là nguồn nhân lực y tế quan trọng trong hệ thống y tế, đòi hỏi phải có kiến thức, thái độ, thực hành vững chắc về sử dụng thuốc corticoid và hiểu được những tác dụng phụ của việc sử dụng corticoid. Vì vậy, nghiên cứu này nhằm mục tiêu mô tả nhanh về thực trạng kiến thức, thái độ và hành vi về dùng thuốc corticoid của sinh viên chuyên ngành Dược, từ đó có thể đánh giá mức độ sẵn sàng của sinh viên trước khi tốt nghiệp.

2. ĐỐI TƯỢNG, PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Đối tượng nghiên cứu

Sinh viên ngành Dược năm cuối thuộc Khoa Dược, Trường Y Dược, Trường Đại học Trà Vinh năm 2025 (khóa nhập học 2020).

2.2. Phương pháp nghiên cứu

- Thiết kế nghiên cứu: nghiên cứu cắt ngang mô tả.

- Thời gian và địa điểm nghiên cứu: Từ tháng 4/2025 đến tháng 6/2025 tại Trường Đại học Trà Vinh.

- Phương pháp nghiên cứu: Sử dụng bộ câu hỏi khảo sát được soạn sẵn gồm 4 phần, phần A - đặc điểm đối tượng, phần B – tác dụng phục của thuốc corticoid, phần C – thái độ về việc sử dụng thuốc corticoid, phần D – thực hành sử dụng thuốc corticoid [4-5].

2.3. Cỡ mẫu và phương pháp chọn mẫu

Cỡ mẫu toàn bộ.

Chọn toàn bộ 102 sinh viên Dược năm cuối tại trường Y Dược, Trường Đại học Trà Vinh năm 2025 đồng ý tham gia nghiên cứu.

2.4. Quy trình nghiên cứu

Bước 1: Chuẩn bị danh sách dối tượng nghiên cứu (gồm sinh viên 03 lớp Đại học Dược khóa 2020).

Bước 2: Nghiên cứu viên đến lớp học phát phiếu thu thập thông tin và tiến hành thu thập số liệu.

Bước 3: ĐTNC điền vào phiếu thu thập thông tin được thiết kế sẵn.

2.5. Phân tích và xử lý số liệu

Dữ liệu được nhập trực tiếp từ các phiếu điều tra vào Microsoft Excel 2016 và phân tích bằng Stata phiên bản 14. Thống kê mô tả gồm tần số và tỷ lệ phần trăm các biến số định tính. Thống kê phân tích bằng kiểm định $\chi 2$ với mức ý nghĩa $\alpha=0,05$ để tìm hiểu yếu tố liên quan đến kiến thức, thái độ, thực hành của sinh viên về tác dụng phụ của thuốc corticoid.

2.7. Đạo đức nghiên cứu

Nghiên cứu được Hội đồng Đạo đức trong nghiên cứu y sinh học Trường Đại học Trà Vinh chấp nhận theo Giấy chấp thuận số 76/GCN.ĐC-HĐĐĐ ngày 24/4/2025.

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1. Đặc điểm của đối tượng nghiên cứu

*Tác giả liên hệ
Email: dvhau@tvu.edu.vn **Điện thoại:** (+84) 827671768 **DOI:** 10.52163/yhc.v67i9.6762

Bảng 1. Đặc điểm của đối tượng nghiên cứu (n=102)

Đặc điểm		Tần số	Tỷ lệ (%)
Giới tính	Nam	24	23,5
	Nữ	78	76,5
Tuổi	23	87	85,29
	24	15	14,71
Dân tộc	Kinh	80	78,4
	Khmer	14	13,7
	Hoa	7	6,9
	Khác	1	1,0
Nơi ở hiện tại khi học tập tại trường Đại học Trà Vinh	Cùng gia đình	25	24,5
	Ký túc xá	14	13,7
	Nhà trọ	63	61,8
Học lực hiện tại	Xuất sắc	1	0,98
	Giỏi	22	21,57
	Khá	73	71,57
	Trung bình	6	5,88
Thói quen dùng thuốc	Theo kinh nghiệm bản thân	6	5,9
	Mua ở nhà thuốc	84	82,4
	Mua theo toa bác sĩ	12	11,8

Trong tổng số 102 đối tượng tham gia nghiên cứu, sinh viên nữ chiếm đa số với 76,5%, nam chiếm 23,5%. Sinh viên năm cuối chủ yếu 23 tuổi (90,2%), dân tộc Kinh chiếm tỷ lệ cao nhất (78,4%), kế đến là dân tộc Khmer (13,7%), Hoa (6,9%). Đa số sinh viên đang tạm trú/ thường trú ở nhà trọ (61,8%), ở ký túc xá chiếm 13,7% và ở cùng gia đình chiếm 24,5%. Về học lực, xuất sắc chiếm 0,98% (1 sinh viên), giỏi chiếm 21,57%, đa số sinh viên khá (chiếm 71,57%), sinh viên xếp loại trung bình chiếm 5,88%. Sinh viên thường mua thuốc ở nhà thuốc về dùng (82,4%), chỉ một phần nhỏ sinh viên mua theo chỉ định của bác sĩ (11,8%) và một số tự mua thuốc theo kinh nghiệm bản thân (5,9%).

3.2. Kiến thức sử dụng thuốc corticoid trong điều trị

Bảng 2. Kiến thức sử dụng thuốc corticoid (n=102)

Đặc điểm (*)		Tần số	Tỷ lệ (%)
Chỉ định của thuốc corticoid	Kháng viêm	100	98,04
	Ức chế miễn dịch	95	93,14
	Hen suyễn	83	81,37
	Bệnh phổi tắc nghẽn mãn tính	54	52,94
	Lupus ban đỏ	54	52,94
Thuốc corticoid đã biết/ từng sử dụng	Hydrocortison	102	100
	Prednisolon	102	100
	Methyl-prednisolon	102	100
	Dexamethason	102	100
Thuốc corticoid phân loại theo thời gian tác dụng	1 nhóm	0	0,00
	2 nhóm	1	0,98
	3 nhóm	101	99,02
Nhận hướng dẫn sử dụng thuốc corticoid từ cán bộ y tế	Có	95	93,14
	Không	7	6,86
Tác dụng không mong muốn của thuốc corticoid phụ thuộc vào liều và thời gian sử dụng	Đồng ý	102	100
	Không đồng ý	0	0,00
	Không biết	0	0,00

(*): có thể chọn nhiều câu đáp án.

Kết quả nghiên cứu cho thấy sinh viên có mức độ hiểu biết khá đầy đủ về thuốc corticoid, đặc biệt đối với các chỉ định và các thuốc thường gặp. Cụ thể, 98,04% sinh viên nhận biết được tác dụng kháng viêm, 99,02% nắm được cách phân loại thuốc theo thời gian tác dụng và 93,14% sinh viên tham gia nghiên cứu đều có nhận được hướng dẫn sử dụng thuốc từ cán bộ y tế và tất cả đều đồng ý rằng tác dụng phụ của corticoid phụ thuộc vào liều lượng và thời gian sử dụng.

3.3. Kiến thức về tác dụng phụ của thuốc corticoid

Bảng 3. Kiến thức đúng về tác dụng phụ của thuốc corticoid (n=102)

Đặc điểm (*)	Tần số	Tỷ lệ (%)
Dễ gây nhiễm trùng	81	79,41
Tăng cân	87	85,29
Tích nước gây phù	94	92,16
Loãng xương	96	94,12
Mất ngủ	76	74,51
Mặt tròn như mặt trăng	90	88,24
Thay đổi tâm trạng	85	83,33
Khó tiêu, buồn nôn, loét dạ dày	96	94,12
Mụn trứng cá	87	85,29
Rạn da, nám da	84	83,33
Dễ gây bầm tím da	87	85,29
Suy tuyến thượng thận cấp	98	96,08
Mờ mắt, đục thủy tinh thể	95	93,14
Tăng huyết áp	89	87,25
Tăng nguy cơ bệnh đái tháo đường	93	91,18

(*): có thể chọn nhiều câu đáp án

Kiến thức về tác dụng phụ của corticoid của sinh viên Dược năm cuối khá tốt. Trong đó, tỷ lệ biết về tác động làm suy tuyến thượng thận cấp là 96,08%, loãng xương 94,12%, khó tiêu, buồn nôn, loét dạ dày 94,12%, mờ mắt, đục thuỷ tinh thể 93,14%, tăng nguy cơ đái tháo đường 91,18%. Mất ngủ và dễ nhiễm trùng được sinh viên chọn thấp nhất trong số các nội dung khảo sát (74,51% và 79,41%).

3.4. Thái độ về việc sử dụng thuốc corticoid và nguồn thông tin

Bảng 4. Thái độ về nguồn thông tin, tham gia phòng chống lạm dụng thuốc và sử dụng thuốc corticoid đúng cách (n=102)

Đặc điểm		Tần số	Tỷ lệ (%)
Mức độ quan tâm tới các nguồn thông tin/ truyền thông	Rất nhiều	68	66,67
	Bình thường	26	25,49
	Ít quan tâm	8	7,84
	Không quan tâm	0	0,00

Đặc điểm		Tần số	Tỷ lệ (%)
Mức độ muốn tham gia hoạt động về phòng chống lạm dụng thuốc corticoid	Rất nhiều	69	67,65
	Bình thường	29	28,43
	Ít quan tâm	4	3,92
	Không quan tâm	0	0,00
Tin tưởng sử dụng thuốc đúng cách làm giảm nguy cơ gặp tác dụng phụ	Rất nhiều	69	67,65
	Bình thường	25	24,51
	Ít quan tâm	8	7,84
	Không quan tâm	0	0,00
Sự quan trọng của sử dụng thuốc corticoid đúng cách	Rất nhiều	81	79.41
	Bình thường	12	11,76
	Ít quan tâm	9	8,82
	Không quan tâm	0	0,00

Có khoảng 70% đối tượng khảo sát rất quan tâm đến các nguồn thông tin/truyền thông về tác dụng phụ của thuốc; tham gia hoạt động phòng chống lạm dụng thuốc corticoid và tin rằng việc sử dụng thuốc corticoid đúng có thể làm giảm nguy cơ gặp tác dụng phụ; 79,41% quan tâm rất nhiều đến mức độ quan trọng của sử dụng thuốc corticoid đúng cách.

3.5. Thực hành tìm hiểu thông tin tác dụng phụ của thuốc corticoid

Bảng 5. Thực hành tìm hiểu thông tin và xử trí tác dụng phụ của thuốc corticoid (n=102)

Đặc điểm		Tần số	Tỷ lệ (%)
Tìm hiểu về tác dụng phụ	Có thực hiện	102	100
	Không thực hiện	0	0,00
Nguồn gốc thông tin (có thể chọn nhiều nguồn)	Bác sĩ/ dược sĩ tư vấn	86	84,31
	Website nhà sản xuất của thuốc	78	76,47
	Mạng xã hội	57	55,88
	Người thân/ bạn bè đã sử dụng thuốc corticoid	30	29,41
Thời gian một lộ trình điều trị điều trị bằng thuốc corticoid	2 ngày	0	0,00
	5 ngày	6	5,88
	7 ngày	96	94,12
	Trên 2 tuần	0	0,00
Lo lắng khi gặp tác dụng phụ	Có	99	97,06
	Không	3	2,94
Cách thức xử trí khi gặp tác dụng phụ (có thể chọn nhiều đáp án)	Tham khảo ý kiến bác sĩ	100	98,04
	Tìm thông tin trên mạng về cách điều trị triệu chứng	50	49,02
	Bỏ thuốc corticoid khỏi liệu trình	3	2,94
	Tiếp tục sử dụng	0	0,00

Nghiên cứu ghi nhận, 100% sinh viên có tìm hiểu về tác dụng phụ của thuốc corticoid. Trong đó, nguồn thông tin chính thức từ bác sĩ/ dược sĩ tư vấn chiếm 84,31%, từ website nhà sản xuất (76,47%), mạng xã hội (55,88%). 7 ngày là thời gian một lần điều trị bằng thuốc corticoid (không phải cho các tình trạng điều trị bệnh mạn tính) được sinh viên lựa chọn nhiều nhất (94,12%). Có 97,06% đối tượng nghiên cứu lo lắng khi gặp phải tác dụng phụ của thuốc và hầu như sẽ tham khảo ý kiến bác sĩ.

Nghiên cứu chưa tìm thấy mối liên quan giữa các yếu tố nhân khẩu học của đối tượng nghiên cứu với kiến thức, thái độ, thực hành về việc sử dụng thuốc corticoid và tác dụng phụ của nó.

4. BÀN LUẬN

Nghiên cứu này cho thấy, nữ giới chiếm tỷ lệ cao hơn nam giới, đây là đặc điểm phổ biến với các chuyên ngành đào tạo khoa học sức khỏe tại Trường Đại học Trà Vinh. Độ tuổi của sinh viên khá đồng đều (87/102 ở tuổi 23) phản ánh tính đồng đều về lứa tuổi và khả năng nhận thức của ĐTNC. Phần lớn sinh viên có học lực khá – giỏi (93,1%), phản ánh năng lực học tập khá tốt, đồng thời có thể liên quan đến mức độ tiếp thu kiến thức về dược lý của ĐTNC. Sinh viên được khảo sát có thói quen mua thuốc tại nhà thuốc (82,4%), trong khi chỉ 11,8% sử dụng thuốc theo toa của bác sĩ và 5,9% tự dùng thuốc theo kinh nghiệm bản thân. Điều này phản ánh thực trạng còn khá phổ biến trong cộng đồng [6], khi nhiều người có xu hướng tìm đến nhà thuốc để được tư vấn và mua thuốc đối với các tình trạng sức khoẻ thông thường thay vì đến thăm khám tại các cơ sở y tế. Tương tự như nghiên cứu của Nguyễn Thị Hoài Thu có đến 95,7% sinh viên hệ bác sỹ Trường Đại học Y Hà Nội mua thuốc từ hiệu thuốc bán lẻ [7].

Sinh viên có kiến thức khá đầy đủ về chỉ định và thuốc corticoid. Gần như toàn bộ sinh viên nhận diện đúng chỉ định kháng viêm và ức chế miễn dịch, cho thấy mức độ kiến thức của sinh viên cao hơn so với người bệnh (dưới 50%) [8]. Kết quả này tương đồng với báo cáo của Barakat et al. (2023) rằng 96% dược sĩ biết sử dụng corticoid để điều trị kháng viêm và 92% biết sử dụng trong điều trị ức chế hệ miễn dịch [9]. Kiến thức về chỉ định sử dụng corticoid trong bệnh phổi tắc nghẽn mạn tính và lupus ban đỏ thấp hơn so với các chỉ định khác, cho thấy sinh viên cần được củng cố thêm kiến thức dược lý ở những lĩnh vực bệnh học chuyên biệt. Sinh viên nhận biết hầu hết tác dụng phụ quan trọng của thuốc corticoid (Bảng 3). Tuy nhiên, một số tác dụng phụ như mất ngủ và dễ nhiễm trùng có tỷ lệ nhận biết thấp hơn. Kết quả này tương đồng với nghiên cứu quốc tế cho thấy kiến thức về tác dụng phụ của sinh viên Dược nhìn chung tốt, nhưng vẫn có khoảng trống ở những ADR ít được nhấn mạnh [10].

Về thái độ với các tác dụng phụ khi dùng corticoid, phần lớn sinh viên có thái độ quan tâm tích cực (66,7%) đến thông tin về tác dụng phụ, 67,7% mong muốn tham gia hoạt động phòng chống lạm dụng corticoid, và 79,4% đánh giá việc sử dụng đúng cách. Điều này phản ánh sự cảnh giác và ý thức trách nhiệm nghề nghiệp. Tuy nhiên, vẫn còn khoảng 25–28% quan tâm ở mức "bình thường", có thể do sự khác biệt trong nhận thức của mỗi cá nhân và chất lượng học tập.

Tuy nhiên, 100% sinh viên có hành vi tìm hiểu về tác dụng phụ corticoid. Trong đó, nguồn thông tin trực tiếp từ bác sĩ hoặc dược sĩ tư vấn (84,31%), website nhà sản xuất (76,47%). Trong khi đó hơn một nữa vẫn còn dùng mạng xã hội để tìm kiếm thông tin. Khi gặp tác dụng phụ, đa số sinh viên chọn tham khảo bác sĩ (98,04%), tự tìm thêm thông tin (49,02%), rất ít tự ý bỏ thuốc (3%), không có trường hợp tiếp tục dùng khi có ADR. Đây là hành vi đúng đắn, cho thấy sinh viên được trang bị tư duy an toàn trong sử dụng thuốc. Việc tìm thông tin trên mạng xã hội là xu hướng phổ biến do sự phát triển nhanh chóng của mạng xã hội cũng như sự tiện lợi và nhanh chóng của nó. Tuy nhiên đây là nguồn thông tin có thể thiếu tính kiểm chứng độ chính xác và chất lượng kém [11].

Kết quả nghiên cứu cho thấy sinh viên Dược năm cuối tại Trường Đại học Trà Vinh có kiến thức tốt về chỉ định, tác dụng phụ của thuốc corticoid cũng như thái độ và thực hành về sử dụng thuốc corticoid. Tuy nhiên vẫn còn một số hạn chế như mức độ quan tâm đến các hoạt động phòng chống lạm dụng thuốc, kỹ năng tìm kiếm thông tin khi xử trí tình huống thực tế. Do đó, cần tăng cường thời lượng và nội dung giảng dạy về thuốc corticoid trong các học phần Dược lý, Dược lâm sàng, Tư vấn sử dụng thuốc. Hướng dẫn sinh viên tiếp cận các nguồn thông tin chính thống, uy tín cho sinh viên (như

Trung tâm Quốc gia về Thông tin thuốc và theo dõi phản ứng có hại của thuốc), áp dụng phân tích tình huống thực tế trong hoạt động giảng dạy, sử dụng công cụ đánh giá thực hành gồm bảng kiểm có tiêu chí rõ ràng, thang Likert và phương pháp kiểm tra kỹ năng lâm sàng OSCE (Objective Structured Clinical Examination) trong tình huống tư vấn sử dụng thuốc thực tế. Đồng thời đẩy mạnh tổ chức và tạo điều kiện cho sinh viên tham gia các hoạt động thực hành, sinh hoạt chuyên đề và hội thảo khoa học về sử dụng thuốc an toàn, hợp lý và cập nhật thông tin cảnh giác dược.

5. KẾT LUẬN

Kết quả nghiên cứu cho thấy sinh viên Dược năm cuối có nền tảng kiến thức khá tốt về thuốc corticoid, bao gồm chỉ định điều trị, cách phân loại và những thuốc thường được sử dụng trong lâm sàng. Tuy nhiên, mức độ hiểu biết về một số chỉ định đặc thù cũng như các tác dụng không mong muốn ít gặp vẫn còn hạn chế. Về thái độ, phần lớn sinh viên thể hiện sự quan tâm đến các thông tin liên quan đến corticoid và các hoạt động phòng chống lạm dụng thuốc, đồng thời nhận thức rõ vai trò của việc sử dụng thuốc an toàn và hợp lý. Trong thực hành, sinh viên chủ động tìm kiếm thông tin về tác dụng phụ của corticoid và đa số có cách xử trí phù hợp khi gặp tình huống bất lợi. Mặc dù vậy, việc sử dụng mạng xã hội như một nguồn tham khảo thông tin vẫn còn khá phổ biến. Do đó, cần có những giải pháp kịp thời giúp nâng cao đồng bộ giữa kiến thức, thái độ và thực hành của sinh viên về việc sử dụng thuốc corticoid trong thực tế.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1] Trần Viết Thắng. Lạm dụng thuốc corticosteroid và suy thượng thận do corticosteroid. Thời sự Y học. 2019;(số tháng 9/2029):38-41. Truy cập online ngày 18/11/2025 tại http://hoiyhoctphcm.org.vn/thoi-su-y-hoc-thang-9-2019/

[2] Nguyễn Trí Quang, Dương Xuân Chữ và Nguyễn Phục Hưng. Đánh giá tình hình sử dụng thuốc corticoid tại khoa Nội tổng hợp Bệnh viện Trường Đại học Y Dược Cần Thơ năm 2020. Tạp chí Y học Việt Nam. 2021;503(2):17. DOI: https://doi.org/10.51298/vmj.v503i2.756

[3] Trần Thị Hiền Lĩnh và cộng sự. Thực trạng kiến thức và sử dụng thuốc corticosteroid ở bệnh nhân gút tại Bệnh viện Đại học Y Hà Nội. Tạp chí Y học Việt Nam. 2022;518(1):78-82. DOI: https://doi.org/10.51298/vmj.v518i1.3322

[4] Qutob, R.A.; Alhusaini, B.A.; Aljarba, N.K.; Alzaid, O.N.; Aljahili, N.A.; Alzahrani, K.S.; Sharaf, M.M.; Alghamdi, A.H.; Alaryni, A.A.; Alammari, Y.M.; et al. Public Awareness Regarding Corticosteroid Use and Side Effects: A Cross-Sectional Study in Riyadh, Saudi Arabia. Healthcare 2023, 11, 2747. https://doi.org/10.3390/healthcare11202747

[5] Phạm Thị Mỹ Duyên, Phạm Văn Tân, Hà Diệu Linh, Đỗ Thị Thu Hiền. Kiến thức và thái độ sử dụng thuốc kháng sinh của người dân phường Thượng Thanh, quận Long Biên, Thành phố Hà Nội và một số yếu tố liên quan. Tạp Chí Y học Việt Nam. 2023, 527(1). https://doi.org/10.51298/vmj.v527i1.5677

[6] Nguyễn Thị Huỳnh Như, Trương Quang Đạt, Đoàn Văn Hậu. Kiến thức, thái độ, hành vi tự mua và sử dụng thuốc tân dược để điều trị một số bệnh thông thường của người dân huyện Tiểu Cần, tỉnh Trà Vinh năm 2025 và một số yếu tố liên quan. Tạp chí Y học Cộng đồng. 2025;66 (số đặc biệt 3):282-288. DOI: https://doi.org/10.52163/yhc.v66iCD23.3949

[7] Nguyễn Thị Hoài Thu và cộng sự. Kiến thức và thực hành sử dụng thuốc kháng sinh của sinh viên hệ bác sĩ Trường Đại học Y Hà Nội năm 2019. Tạp chí Nghiên cứu Y học. 2020;129(5):60–7. DOI: https://doi.org/10.52852/tcncyh.v129i5

[8] Qutob RA et al. Public awareness regarding corticosteroid use and side effects: a cross-sectional study in Riyadh, Saudi Arabia. Healthcare (Basel). 2023;11(20):2747. DOI: https://doi.org/10.3390/healthcare11202747

[9] Barakat M, Mansour NO, Elnaem MH, Thiab S, Abu Farha R, Sallam M, et al. Evaluation of knowledge, experiences, and fear toward prescribing and dispensing corticosteroids among Egyptian healthcare professionals: A cross-sectional study. Saudi Pharm J. 2023;31(10):101777. DOI: https://doi.org/10.1016/j.jsps.2023.101777

[10] Ashique KT, Kaliyadan F, Mohan S, Vijayan S, Chandrasekhar D. Knowledge, attitudes and behavior regarding topical corticosteroids in a sample of pharmacy students: a cross sectional survey. Indian Dermatol Online J. 2018;9(6):432-4. DOI: 10.4103/idoj.IDOJ_143_18

[11] Maitz E, Maitz K, Sendlhofer G, Wolfsberger C, Mautner S, Kamolz LP, Gasteiger-Klicpera B. Internet-based health information-seeking behavior of students aged 12 to 14 years: mixed methods study. J Med Internet Res. 2020;22(5):e16281. DOI: https://doi.org/10.2196/16281